

РЕШЕНИЕ

№ 8221

гр. София, 29.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в открито заседание на 29.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **9722** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 – чл. 207 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Делото е образувано по искове с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), предявени от М. О. Л. срещу Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ), за присъждане на:

- обезщетение за имуществени вреди в размер на 2500 лв., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение;
- обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4350 лв.;
- законната лихва върху посочените суми, считано от 30.01.2019г. до окончателното изплащане на посочените главници.

Вредите се сочат за претърпени от наказателно постановление (НП) № 11-01-199/20.11.2017г., издадено от директора на АДФИ, отменено като незаконосъобразно с решение № 496/11.10.2018г. по АНД № 633/2018г. на Районен съд Перник, оставено в сила с решение № 20/30.01.2019г. по КАНД № 655/2018г. на Административен съд Перник. Съгласно чл.6, ал.1 от Закона за държавната финансова инспекция, АДФИ е юридическо лице и следователно, надлежен ответник съгласно чл.205, ал.1 АПК.

Ответникът чрез процесуалния си представител оспорва исковете като неоснователни. Прокурорът намира, че исковете са доказани.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства,

съдът в настоящия състав намира, че исквете са допустими, а разгледани по същество – отчасти основателни.

Установява се от констатация, направена в открито съдебно заседание на 29.11.2023г., че жалба на М. О. Л. против наказателно постановление № 11–01–199/20.11.2017 година, издадено от директора на АДФИ, е било образувано НАХД № 4002/2018 година на Софийски районен съд (СРС), 102 състав. С разпореждане от 16.03.2018 година делото е било изпратено на Върховния касационен съд (ВКС) за разглеждане и решаване на въпросите по чл.43, т.2 от НПК. С определение от 29.03.2018 година по ЧНД № 320/2018 година на ВКС, Второ Наказателно отделение, делото е изпратено за разглеждане от Пернишки районен съд. Последният с решение № 496/11.11.2018 година по АНД № 633/2018 година е отменил обжалваното наказателно постановление. Решението на Пернишки районен съд е оставено в сила с окончателно решение № 20 от 30.01.2019 година по КАНД № 655/2018 година на Административен съд – Перник. Видно от протоколите от открити съдебни заседания, М. О. Л. е бил представляван от адв. К.. В представения договор за правна защита и съдействие от 11.06.2018 година, приложен на л.14 от АНД № 633/2018 година на Пернишки районен съд, е отбелязано, че договореното възнаграждение за адвоката е заплатено в брой и то е в размер на 2500 лева.

В същото съдебно заседание са изслушани показанията на свидетелите М. А. Л., съпруга на ищеца и М. П. К., които съдът в настоящия състав възприема като обективни, безпротиворечиви, последователни и съответни на обстоятелствата по делото. Свидетелката Л. посочва, че съпругът ѝ бил председател на районния съд в периода 2012 г. - 2017 г. и като такъв бил възложител по обществени поръчки. В края на този период имало срещу него проверка по една от тях. Поръчката била за консумативи, принтери, в голям размер, може би над милион. В този период той подал и оставка. Проверката съвпаднала с оставката му, която била израз на несъгласие с провеждана политика на В. към този момент. Появили се слухове, че може би това е и някаква форма на репресия. В началото на 2018 година му връчили наказателно постановление. То било финалният акт, с който се твърдяло, че той е извършил нарушение на закона. Ищецът първо бил гневен, чувствал се изключително онеправдан, защото полагал огромни усилия по време на провеждането на тези обществени поръчки всичко да бъде абсолютно законосъобразно, включително наемал външни експерти. Самият той отделял много от личното си време, включително и за сметка на времето, прекарано със семейството, за да може всичко да бъде наред. И изведнъж, в края получил вместо някакво нормално признание за това, че опитал да подобри качествено условията в съда, всъщност го обявили за нарушител. Много пъти се е ядосвал на това нещо. Било му изключително неприятно, защото така или иначе това става обществено достойние. Естествено, вкъщи го обсъждали много пъти, включително личния момент, защото това бил периодът, в който разбрали, че очакват второ дете. Вместо да си говорят за личните неща вкъщи, се наложило да обсъждат факта на едно несправедливо обвинение в това, че той е нарушил закона. Семейният фокус се изместил. Включително обсъждали, че заради емоцията, която той влага в това нещо, е по-добре да има адвокат по това дело. Тоест, наложило се да направят и разходи в тази посока. Притеснявал се от колегите си в съда. Той отишъл в съда със заявка, че иска да направи качествена промяна и всичко да бъде в рамките на едни правила, законосъобразно и изведнъж го обявили за нарушител. Това станало достойние на максимален брой хора. Чувствал се гневен.

Имало моменти, в които бил разстроен, защото той е изключително емоционален и за него тези неща имат много голямо значение. Часове наред прекарвал, обсъждайки в подготовката си на защита по това дело. Защото за него наистина било важно да стане ясно, че той не е нарушавал закона, за да може да изчисти името си и за да може да получи справедливост в крайна сметка. Свидетелката посочва и, че причината, заради която делото за обезщетение е заведено толкова късно е, че на него не му се връщало в тази емоция, защото тя предизвиквала негативни усещания у него. Трябвало отново да се изживяват тези негативни чувства, които изпитал още по време на проверката и при връчване на наказателното постановление. Но за него е важно да получи справедливост и наистина да изчисти по всички възможни начини името си. Ищецът подал оставка през 2017 година, в резултат от неговото несъгласие. Той е силно емоционален човек, който не търпи несправедливости и когато има нещо, което противоречи на принципите му, ги отстоява по всички възможни начини, включително и с конфронтация със силните на деня. В едно семейство е нормално да се обсъжда, кой какво ежедневие има, какво го натоварва и как му се отразява. Емоциите (на ищеца) по време на проверката може да са били смесени с този период, но емоциите, които изпитвал след връчване на наказателното постановление, са отдалечени, връчването е отдалечено като период от момента на подаване на оставката. Свидетелката намира, че е наясно за ефектите от наказателното постановление, как е реагирал съпругът ѝ. Тя прави разлика между това, за какво е конкретната негова емоция. Също както прави разлика, дали емоцията му е от това, че са се скарали вкъщи или идва от професионален проблем, който има. Тя е юрист и може да разбере в по-голяма дълбочина аргументите, които той има срещу конкретното наказателно постановление и това, което го ядосва в случая.

Свидетелят К. посочва, че с М. Л. се познават от 2015 година. Като председател на Софийския районен съд, за проведени процедури по обществени поръчки, които, вследствие на проверки от АДФИ, завършили с акт и налагане на него лично на глоба през 2017-та година. Това е известно на свидетеля и в служебно качество, тъй като и към настоящия момент работи като адвокатски сътрудник в кантората на адв. К., която е била ангажирана по обжалваното НП, в административнонаказателното производство. Ищецът по такъв начин обезпечил провеждането на процедурите за възлагане на обществената поръчка, включително чрез наемане на външни консултанти, с които да се консултира на всеки един етап, така че да бъде по възможно най-сигурния начин проведена поръчката, законосъобразно. Обществените поръчки обхващали много и различни обособени позиции и съответно, отделни позиции за доставка. Ставало въпрос за печатни устройства и т. н. Спомня си, че била в значителен обем, тъй като участвал в подготовката и в предварителното проучване на нещата по делото. Това отнело екипна работа може би около седмица, за да направят пълен анализ на ситуацията. Свидетелят присъствал на заседания по тези дела, включително и едно от тях се провело в П., поради отводи от страна на съда и делото било изпратено за разглеждане в П.. Продължителността била от няколко часа. Какъв е обемът на протокола със сигурност няма конкретен спомен, но е отразено няколко часа от заседанието. Било претендирано адвокатското възнаграждение. Документите, установяващи заплащането му, отговаряли и били претендирани по съответното дело. Свидетелят не мисли, че имало възражение от страна на АДФИ по отношение на възнаграждението дотолкова, доколкото към онзи момент не се присъждали възнаграждения в административнонаказателните производства. Има

ясни спомени от безпокойството и притеснението на ищеца от това, че се чувствал едва ли не унижен, че се стига до подобна ситуация, при която той едва ли не е сочен като някакъв престъпник, който е злоупотребил с нещо. Унижен се чувствал и много пъти така си говорили, изпитвал притеснения по отношение на самите дела, самите производства. Изпитвал безпокойство от размера на наложената санкция и много пъти си говорили. Започнал да изпитва една несигурност спрямо институциите, че изобщо такова нещо е възможно да се случи.

Свидетелят посочва и, че в акта, съставен от АДФИ, се съдържали конкретни нарушения. За да преценят, дали са били налице такива конкретни нарушения, се запознали с документи от самата поръчка, включително и обемът, който е изисквал превеждането на документите, които са събирани по нея, за да установят дали наистина е имало такова нещо и съответно, да си изградят защитната теза. Размерът на глобата бил около 2000 лева и това притеснило ищеца. Нарушението не си спомня точно, но било нещо, че са посочени конкретни марки на тонери за печатни устройства. Това е било преди 5 години, сега детайлно не може да обособи точно съдържащите се твърдения на АДФИ. С подготовка и провеждане на обществени поръчки свидетелят не се е занимавал никога, а със съвсем друга юридическа работа. Познанието му с ищеца не е по този повод.

В производства от вида на настоящето ищецът носи доказателствената тежест да установи съществуването на обстоятелствата, посочени в исковата молба, от които черпи благоприятни за себе си правни последици, като следва да установи: 1) съществуването на твърдените вреди, 2) наличието на незаконосъобразни актове, действия и бездействия на служители на ответника при изпълнение на административна дейност; 3) наличието на пряка причинно-следствена връзка между първите две.

Възможността страните да поискат и получат възстановяване на разноските, направени в производство по обжалване на НП, първоначално е предвидена в чл.63, ал.3 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) в редакцията му от Държавен вестник бр.94/29.11.2019г., в сила от 03.12.2019г., създадена с § 9 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) към Закона за изменение и допълнение на ЗОДОВ. В случая производството по обжалване на НП № 11-01-199/20.11.2017 година, издадено от директора на АДФИ, е приключило с окончателното решение на Административен съд – Перник от 31.01.2019г., преди влизане в сила на горепосоченото изменение на ЗАНН. Съответно, ищецът не е могъл да заяви искането си за разноски в това производство. Ето защо, приложение следва да намери Тълкувателно решение (ТР) № 1/15.03.2017 г. по т. д. № 2/2016 г. на Върховния административен съд (ВАС), с което е прието, че при предявени пред административните съдилища иски по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 от този закон.

Съгласно т.1 от ТР № 6/06.11.2013 г. по тълк. д. № 6/2012 г., ОСГТК на Върховния касационен съд, съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начинът на плащане - ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характера на разписка. В случая е

приложима втората хипотеза – заплащането на хонорар в размер 2500 лв. е отбелязано в договора за правна защита и съдействие, това отбелязване има характера на разписка и доказва плащането.

От страна на ответника е направено възражение за прекомерност на това възнаграждение, което възражение е допустимо в настоящето производство. В мотивите на цитираното по-горе ТР № 1/15.03.2017 г. по т. д. № 2/2016 г. на ВАС е обсъдена тази възможност, като е посочено, че: „Възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - "справедлив и обоснован". Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството“; аналогично, в мотивите на решение № 3325/29.03.2023 г. по адм. д. № 10070/2022 г. на ВАС, III отделение. Поради това съдът в настоящия състав приема, че следва да съобрази направеното от ответника възражение за прекомерност на хонорара, платен в производството по обжалване на НП при преценката относно основателността на иска за обезщетение за имуществени вреди.

Тъй като възражението е направено при действието на настоящата редакция на Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, прекомерността на платеното следва да се прецени спрямо сега действащите разпоредби. Съгласно чл.18, ал.2 от посочената наредба, ако административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция и/ или е наложено имуществено обезщетение, възнаграждението се определя по реда на чл. 7, ал. 2 върху стойността на всяка наложена глоба, санкция и/ или обезщетение. С отмененото като незаконосъобразно НП е била наложена глоба в размер на 2000 лв. Последният предпоставя минимален размер на адвокатското възнаграждение, който възлиза на $400+100 = 500$ лв. (чл.7, ал.2, т.2 от Наредбата). Настоящият състав намира, че прекомерност би могла да бъде преценявана при сума, поне двойно превишаваща минимума, тъй като страните по договора за правна защита и съдействие разполагат със свобода на договаряне и клиентът не дължи да заплаща само минимума, установен в цитираната наредба. Ето защо, като прецени в съвкупност обстоятелствата по делото, съдът в настоящия състав приема, че е основателно възражението, направено от страна на ответника за прекомерност на платеното по горепосочения договор и

искането за обезщетяване на имуществени вреди следва да бъде уважено до размера от 1000 лв.; съответно, този иск да бъде отхвърлен за горницата до 2500 лв.

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът в настоящия състав приема следното. Отмененото като незаконосъобразно НП е било издадено в резултат на финансова инспекция на дейността на ищеца в качеството му на възложител на обществени поръчки. В това му качество и предвид притежаваните професионални познания същият е могъл и е следвало да очаква, че независимо от положените усилия и старание, обемът на дейността предполага висока вероятност да възникнат обстоятелства, които при проверка да бъдат възприети като нарушения с различна степен на тежест. Законът предоставя правни средства за защита на лицата, субекти на един или друг вид санкция, именно с оглед да бъде гарантирана законосъобразността ѝ. В случая, ищецът е упражнил правото си на защита и издаденото НП е било отменено. Никое измежду установените по делото обстоятелства не обуславя извод, че претърпените вреди обективно могат да бъдат преценени като тежки. Ирелевантни в тази връзка са сочените от свидетелите индивидуални особености на ищеца и в частност, неговата превишаваща обичайното емоционалност и очакванията усилията му да получат положителна оценка от околните. Безпротиворечиво и трайно изразено в практиката на Европейския съд по правата на човека (в т. ч. в решението по делото *Р. срещу България*, жалба № 47579/99) е разбирането, че границите на приемливата критика срещу високопоставен държавен служител са по-широки от тези, отколкото срещу един обикновен гражданин. Заеманата към датата на издаване на НП длъжност – председател на районен съд, не е обстоятелство, гарантиращо липса на критика към лицето, които я заема, нито друга форма на привилегировано, благоприятно отношение. Обратно, посочената длъжност предполага както по-засилен и строг контрол на дейността предвид нейната значимост за обществото, така и по-висока търпимост към всяка проява на критика, независимо от конкретното ѝ изражение. Наред с това, не може да се приеме и, че тежестта на неимуществените вреди е значителна поради обстоятелството, че издаването на НП е станало известно на колеги на ищеца. Професионалната им компетентност предполага на същите да е известно, че едва с влизането в сила на НП неговият адресат може да бъде считан за нарушител, а извършването на нарушение – действително установено. В случая този факт не е осъществен и поради това, не може да се приеме, че репутацията на ищеца е била засегната от издаването на НП. Основателна обаче е претенцията за обезщетяване на неимуществена вреда, претърпяна от възможността това НП да влезе в сила и да наложи заплащането на значителна сума, в ситуацията на очаквано увеличение на семейството. Съдът в настоящия състав приема, че подлежи на обезщетяване тази вреда, изразяваща се в тревогата от възможен допълнителен разход във висок размер, изживявана в период от десет месеца – от връчването на НП на 29.03.2018г. до 30.01.2019г., когато е постановено окончателното решение, с което е оставено в сила решението за отмяна на НП; приема също, че тази вреда следва да бъде обезщетена със сумата 100 лв. Не подлежи на обезщетяване неимуществената вреда, сочена за търпяна в периода от връчване на акта за установяване на административно нарушение на 29.05.2017г., тъй като предмет на иска в случая са вреди, произтекли от отмененото НП, а не от други обстоятелства.

Предвид акцесорния ѝ характер, основателна е претенцията за законна лихва върху сумата на обезщетението. В съответствие с т.4 от ТР № 3/22.04.2005 г. по т. гр.

д. № 3/2004 г., ОСГК на ВКС, лихвата е дължима, считано от 31.01.2019г., когато е влязло в сила решението на районния съд за отмяна на НП. Основателно обаче е възражението на ответника за изтекла давност по смисъла на чл.111, б. „в“ от Закона за задълженията и договорите. Предвид посочената разпоредба и предявяването на исковата молба на 11.10.2023г., претенцията на ищеца за лихва върху вземанията следва да бъде уважена, считано от 11.10.2020г.

С оглед изхода на спора и съобразно чл.10, ал.3 ЗОДОВ, ответникът следва да възстанови на направените от страна на ищеца разноски общо в размер на 420 лв., от които 10 лв. – държавна такса и 410 лв. – възнаграждение за адвокат, определено на основание чл.38, ал.2, вр. ал.1, т.3 от Закона за адвокатурата и съгласно чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. На основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ следва да бъде уважено и искането на ответника за юрисконсултско възнаграждение. Размера на последното съдът определя на 100 лева съобразно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, издадена на основание чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Агенцията за държавна финансова инспекция да заплати на М. О. Л., с ЕГН [ЕГН], сумата 1000 (хиляда) лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, претърпени в резултат на Наказателно постановление № 11-01-199/20.11.2017г., издадено от директора на Агенцията за държавна финансова инспекция, отменено като незаконосъобразно с решение № 496/11.10.2018г. по АНД № 633/2018г. на Районен съд Перник, влязло в сила на 30.01.2019г., заедно със законната лихва върху сумата, считано от 11.10.2020г. и до окончателното ѝ изплащане.

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, предявен от М. О. Л., с ЕГН [ЕГН], против Агенцията за държавна финансова инспекция за обезщетяване на имуществени вреди, претърпени в резултат на Наказателно постановление № 11-01-199/20.11.2017г., издадено от директора на Агенцията за държавна финансова инспекция, отменено като незаконосъобразно с решение № 496/11.10.2018г. по АНД № 633/2018г. на Районен съд Перник, влязло в сила на 30.01.2019г., в останалата му част до пълния предявен размер от 2500 (две хиляди и петстотин) лева.

ОСЪЖДА, на основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Агенцията за държавна финансова инспекция да заплати на М. О. Л., с ЕГН [ЕГН], сумата 100 (сто) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в периода от 29.03.2018г. до 30.01.2019г., в резултат на Наказателно постановление № 11-01-199/20.11.2017г., издадено от директора на Агенцията за държавна финансова инспекция, отменено като незаконосъобразно с решение № 496/11.10.2018г. по АНД № 633/2018г. на Районен съд Перник, влязло в сила на 30.01.2019г., заедно със законната лихва върху сумата, считано от 11.10.2020г. и до окончателното ѝ изплащане.

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, предявен от М. О. Л., с ЕГН [ЕГН], против Агенцията за държавна финансова инспекция за обезщетяване на неимуществени вреди, претърпени в резултат на Наказателно постановление № 11-01-199/20.11.2017г.,

издадено от директора на Агенцията за държавна финансова инспекция, отменено като незаконосъобразно с решение № 496/11.10.2018г. по АНД № 633/2018г. на Районен съд Перник, влязло в сила на 30.01.2019г., в останалата му част до пълния предявен размер от 4350 (четири хиляди триста и петдесет) лева.

ОСЪЖДА Агенцията за държавна финансова инспекция да заплати на М. О. Л., с ЕГН [ЕГН], сумата 420 лева (четиристотин и двадесет лева) – разноски по делото.

ОСЪЖДА М. О. Л., с ЕГН [ЕГН], да заплати на Агенцията за държавна финансова инспекция сумата 100 (сто) лева – разноски по делото.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14 – дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: